MYKOLAS ROMERIS UNIVERSITY

Ugnius Trumpulis

THE CATEGORY OF PUBLIC INTEREST IN ADMINISTRATIVE LAW

Summary of Doctoral Dissertation
Social Sciences, Law (01 S)

Vilnius, 2011

The Doctoral Dissertation has been prepared at Mykolas Romeris University in 2007–2011.

Scientific Supervisor:

Prof. Dr. Algimantas Urmonas (Mykolas Romeris University, Social Sciences, Law – 01 S)

The Doctoral Dissertation is defended at Law Research Council of Mykolas Romeris University:

Chairman of the Council:

Prof. Dr. Darijus Beinoravičius (Mykolas Romeris University, Social Sciences, Law – 01 S)

Members:

Prof. Dr. Birutė Pranevičienė (Mykolas Romeris University, Social Sciences, Law – 01 S)

Prof. Dr. Audrius Bakaveckas (Mykolas Romeris University, Social Sciences, Law – 01 S)

Assoc. Prof. Dr. Armanas Abramavičius (Vilnius University, Social Sciences, Law – 01 S)

Assoc. Prof. Dr. Linas Meškys (Vytautas Magnus University, Social Sciences, Law – 01 S)

Opponents:

Assoc. Prof. Dr. Arvydas Andruškevičius (Vilnius University, Social Sciences, Law – 01 S)

Prof. Dr. Eglė Bilevičiūtė (Mykolas Romeris University, Social Sciences, Law – 01 S)

The public defence of the Doctoral Dissertation will take place at the Law Research Council at Mykolas Romeris University on 28 October 2011 at 01:00 PM in the Conference Hall of Mykolas Romeris University (Room I-414).

Address: Ateities str. 20, LT-08303 Vilnius, Lithuania.

The Summary of the Doctoral Dissertation was sent out on September 28, 2011.

The Doctoral Dissertation may be reviewed at Martynas Mažvydas National Library of Lithuania (Gedimino ave. 51, Vilnius, Lithuania) and the library of Mykolas Romeris University (Ateities str. 20, Vilnius, Lithuania).

MYKOLO ROMERIO UNIVERSITETAS

Ugnius Trumpulis

VIEŠOJO INTERESO KATEGORIJA ADMINISTRACINĖJE TEISĖJE

Daktaro disertacijos santrauka
Socialiniai mokslai, teisė (01 S)

Vilnius, 2011

Daktaro disertacija rengta 2007–2011 metais Mykolo Romerio universitete.

Mokslinis vadovas:

prof. dr. Algimantas Urmonas (Mykolo Romerio universitetas, socialiniai mokslai, teisė – 01 S)

Disertacija ginama Mykolo Romerio universiteto Teisės mokslo krypties taryboje:

Pirmininkas:

prof. dr. Darijus Beinoravičius (Mykolo Romerio universitetas, socialiniai mokslai, teisė – 01 S)

Nariai:

prof. dr. Birutė Pranevičienė (Mykolo Romerio universitetas, socialiniai mokslai, teisė – 01 S)

prof. dr. Audrius Bakaveckas (Mykolo Romerio universitetas, socialiniai mokslai, teisė – 01 S)

doc. dr. Armanas Abramavičius (Vilniaus universitetas, socialiniai mokslai, teisė – 01 S)

doc. dr. Linas Meškys (Vytauto Didžiojo universitetas, socialiniai mokslai, teisė – 01 S)

Oponentai:

doc. dr. Arvydas Andruškevičius (Vilniaus universitetas, socialiniai mokslai, teisė – 01 S)

prof. dr. Eglė Bilevičiūtė (Mykolo Romerio universitetas, socialiniai mokslai, teisė – 01 S)

Disertacija bus ginama viešame Teisės mokslo krypties tarybos posėdyje 2011 m. spalio 28 d. 13 val. Mykolo Romerio konferencijų salėje (I-414 aud.).

Adresas: Ateities g. 20, LT-08303 Vilnius, Lietuva.

Disertacijos santrauka išsiųsta 2011 m. rugsėjo 28 d.

Su disertaciją galima susipažinti Lietuvos nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje (Gedimino pr. 51, Vilnius, Lietuva) ir Mykolo Romerio universiteto (Ateities g. 20, Vilnius, Lietuva) bibliotekose.

Ugnius Trumpulis

THE CATEGORY OF PUBLIC INTEREST IN ADMINISTRATIVE LAW

Summary

Research problem. In its case-law, the Constitutional Court of the Republic of Lithuania follows a provision that the implementation of public interest as a protected by the state and law social interest is a highly important condition of the existence and development of an interested and motivated society, while the function of a state as a political organisation of the whole society is to secure the objective personal rights and freedoms as well as to properly ensure subjective rights by implementing public interest. Therefore, the implementation and protection of public interest is the duty of a state, the performance of which ensures the existence and development of both the society and its separate members. In this view, public interest is a value dimension that sets the preferences of certain legal relations. This duty of the classification of values may be properly performed only after finding the answers to the questions what public interest is, what the content (essence) of this category is, what features should distinguish it from other interests and allow recognising it as public while realising administrative law. Evidently, answers to these questions are far from being ideally obvious and easy to find. This factor is determined by the indefiniteness of the category of public interest, as the extent of the possible influence of legal actions of the determination of public interest is unknown. Indefiniteness determines the stochastic risk of the activity of jurists in the establishment of public interest. In other words, indefiniteness is caused by inaccurate and incomplete information in making the decision on the conditions of the spread of public interest. As the author claims, due to the polysemous category of public interest there arise the problems of the purification and determination of the relation between the subjects and the objects of public interest, between different public interests and between public and private interest as well as the problems of the identity of public interest and its implementation and supervision control in the legal practice.

It should be noted that the category 'public interest' is not used in the Constitution of the Republic of Lithuania directly; however, in the systemic view of the interpretation of the Constitution, as the case-law of the Constitutional Court shows, the ideas of the spread of public interest are observable. Such an assumption is supported by the Preamble to the Constitution of the Republic of Lithuania where it is declared that the Lithuanian nation seeks for an open, just and harmonious civil society and state under the rule of law, i.e. the aims, sin-

gleness of action and interests common to all citizens of the Republic of Lithuania are indicated. Such integral objectives are concretised by a number of the provisions of the Constitution of the Republic of Lithuania, for example, state institutions shall serve the people (Article 5(3)), while implementing his rights and freedoms, the human being must observe the Constitution and the laws of the Republic of Lithuania and must not restrict the rights and freedoms of other people (Article 28), all persons shall be equal before the law, the court, and other state institutions and officials, the rights of the human being may not be restricted, nor may he be granted any privileges on the ground of gender, race, nationality, language, origin, social status, belief, convictions, or views (Article 29(1) and (2)), the state shall support economic efforts and initiative that are useful to society (Article 46), etc.

A single, abstracted and universally applicable definition of public interest may not be found in legal acts of lower power as well. One must acknowledge, that it is possible to find local definitions of public interest in laws; however, they are related to the environment of the legal regulation of a certain law and its boundaries only, for example, the sphere of regulation (Article 2(3) of the Republic of Lithuania Law on the Adjustment of Public and Private Interests in the Public Service).

In the Republic of Lithuania Draft Law on Protection of Public Interest in Civil and Administrative Procedure No. XP-1963, basically no effort to define the category of public interest is put. Still, the content of this law allows stating that public interest is considered to be something objectively valuable, significant and useful for the society. Such a level of abstraction of public interest is seemingly not helpful in forming a clearer perception of the content of this category, as overgeneralised features prevail. It is possible to presume that the category of public interest is freely spread in the vectors assessed by objective and subjective law.

Therefore, case-law also does not provide any general clear-cut definition of the category of public interest. In this instance, in specific cases one can judge on public interest on the basis of the whole of certain evidentiary material.

The Supreme Administrative Court of Lithuania following the case-law of the Constitutional Court of the Republic of Lithuania notes that public interest should be understood as something that is objectively significant, necessary, valuable for the society or its part. Thus, it is possible to conclude that in order to protect public interest by the application to an administrative court, the administrative court has to perform the interpretation of the category in every particular case and provide evidence for the recognition of a certain interest as public.

There are many discussions, attempts to define and clarify what public interest is, how it should be implemented and protected, what functions it performs in life. However, these discussions have not yet ended and the lack of uniform

scientific opinion on the abovementioned issues shows that they have not yet lost their relevance and importance. This is also evidenced by the variety of attitudes towards public interest in scientific literature. It is possible to claim that there exist as many public interest theories as there are authors exploring this issue.

It should be stated that without knowing the context of the usage of the category of public interest, it is impossible to answer the questions how this interest may influence the rights and duties of the subjects of administrative law as well as how it will affect their behaviour. The polysemy of the category of public interest as well as the variety of the conceptions of the purpose of this interest impedes decision-making and increases the probability of an erroneous decision. The polysemy of public interest, reasonless overestimation of certain separate elements of this interest and improper coordination of different interests can result in a situation when instead of implementing and protecting public interest it is left aside and the supposed public interest is implemented and protected (private interest of a person or a group of persons) by possibly causing further disputes or even irreparable damage to social values. Such claims are obviously proved by the letter No. 13.2.863 'Regarding the Draft Laws on the Amendment of Article 19 of the Law on the Prosecutor's Office and Other Legal Acts' of the Prosecution Service of the Republic of Lithuania. In this letter, addressed to the Chancellor of the Government of the Republic of Lithuania, it is clearly stated that courts and prosecutors treat the conception of public interest differently, thus causing confusion in the protection of public interest.

It should be noted that together with the notion of public interest, the notions of state interest and society's interest are used; often public interest is contrasted to private interest (attention should be paid to the fact that private interest by no means is 'criminal' and persecuted; still, it should not outweigh the interests of other persons in terms of priority and should be implemented following Article 28 of the Constitution of the Republic of Lithuania). Therefore, apparently, while seeking to clarify the content, features and elements of the category of public interest and to identify its functions, it is necessary to define the abovementioned categories and determine the characteristics of the interrelation of their features.

With reference to the case-law of the Constitutional Court of the Republic of Lithuania it is possible to state that law is relatively more static than the social processes taking place in the society, thus due to the stability of its norms, effective security of the implementation of the newly formed interests of the human being is not always possible. Under the conditions of social change, the transition of certain interests into others, the understanding of what is significant, necessary and valuable in a society may also change. Even if it is agreed on what in a certain case public interest (the welfare of all) is, a question arises: how this welfare can be achieved. Thus, one of the essential questions is how to decide on what, when and

how should be regulated in order to reach a result that is socially important and to implement public interest. Attention should be paid to the fact that depending on objective circumstances the importance of certain interests at a certain time may be higher[1] than that of others. Therefore, certain questions arise: which interest in more important at a certain time; which interest is to be moved on the scale of values in order that the best result would be reached and other interests would not be denied or as little as possible damage to them would be caused; how the competing public interests should be coordinated.

It must be noted that the interests of every subject encourage the search for a certain good that could satisfy the interest. Meanwhile state institutions as institutions meant to implement the will of the nation must ensure the welfare of the whole nation. State institutions must act in such a way as to implement the interests of the nation, i.e. their activity and its results should be directed not towards the satisfaction of own interests, but towards the clarified and realised interest of the whole nation that would be transformed into certain legal requirements. The subject of public administration making the decision must realise which interests correspond to the common welfare and how to make such an interest a part of reality, and that, in the opinion of the author, is a far more complex process than the realisation and expression of an own individual interest; this process is at the same time more dangerous as it increases the probability of an error that could automatically determine the emergence of unacceptable consequences, threat personal rights and freedoms, create preconditions for conflicts instead of subduing them, prevent the origination of desirable legal relations.

The protection and defence of the fundamental rights and freedoms of the human being are undoubtedly among the most important goals of the state and the society; it is also a source for the transformation and development of public interest. This is an obligation to require the elimination of any violation of the abovementioned values of the human being and the society on the basis of the protection of public interest by ensuring proper balance between private interests and the interests of the whole society. Furthermore, one should not forget that every person has its own individual interests that may differ from the interests of other persons or the society, and a certain decision may be determined by the social environment, education, legal mind and other factors of a separate person or a group of persons. Decision-making is also influenced by the persons interested in a certain decision as well as the public opinion that is formed. Such factors may determine misinterpretation of public interest or even realisation of such an interest, acquire a criminal shade, and that would mean that constitutional requirements remain unfulfilled.

---

[1] For example, at present, the relevance of cyber safety is constantly increasing.

Relevance of the topic. The whole of the abovementioned issues of the spread of public interest in administrative law determines the relevance of the topic. A renowned pre-war authority in law Petras Leonas claimed that law is an instrument for the coordination of the interests of human beings. This clearly shows that legal regulation is inseparable from the activity of the evaluation of the interrelation and coordination of private and public interest as well as competing public interests. Such a statement is confirmed by both legal theory and practice, as while analysing administrative legal regulation one cannot avoid using such notions as 'public interest', 'society's interest', 'citizens' interest', 'common welfare'. According to Andruškevičius, public interests of the society and the state are the central, the essential category of administrative law, and its main function is the security and protection (defence) of mutual public interests (equally involving the objective needs of the state and the society). The coordination of the public interests of the society and the state is the aim of administrative law. Žilinskas notes that often the institutions of the executive and its officials are involved in the implementation of the constitutional rights, freedoms and duties of the human being; therefore, namely the administrative legal regulation system allows the citizens to fully use their rights and freedoms as well as the possibilities they are provided with by the Constitution and the laws. Here, supposedly, an exceptional function of administrative law in ensuring the implementation of public interest manifests itself, as administrative law, in the sense of its content principles, encompasses all specific features of the manifestation of public interest and serves it.

The problems of the identification, implementation and protection of public interest and the necessity to solve them are clearly evidenced by the expanding case-law of administrative courts related to the protection of public interest. The Supreme Administrative Court of Lithuania in its annual report has drawn attention to the fact that the year 2008 were marked by a tendency of an increase in cases related to the protection of public interest as well as an increase in the complexity of such cases (later on, the relevance of questions concerning the protection of public interest remained high). On the other hand, the problem issues of the identification and implementation of public interest cannot lose their relevance due to its susceptibility to change marked by rapid, clear development in the environment that is encouraged by various social changes. Thus, the change in terms of values of public interest in the social environment is the main reason for the fact that the solution of the competition in terms of values between the interests in conflict in a certain case does not necessarily mean that an analogous decision should be made in later cases.

It should be presumed that the aim provided for in the Preamble to the Constitution of the Republic of Lithuania allows concluding that the category of public interest should be related not only to specific subjects and values, but

also to the conscious activity of subjects determined by objective circumstances in pursuance of certain values, i.e. the implementation and protection of public interest is a ongoing process. This factor shows that the analysis of the identification, implementation and protection of public interest as well as its impact on administrative law cannot lose its relevance.

Certain government institutions are authorised to perform the protection and defence of certain fields of public interest. Žilinskas has drawn attention to the fact that one of the factors stimulating the distrust of the society in government institutions and legal nihilism is the absence of an effective public interest protection system in Lithuania, thus many people are disappointed with the possibility to defend such an interest beforehand and prefer not to appeal. However, one can as well notice the fact that various communities more and more often voice their attitudes towards what should be considered public interest and how it should be implemented and take corresponding measures to defend such attitudes. Such circumstances allow stating that due to the lack of a general understanding of what public interest is and a clear identification of the features and functions of this interest, its identification, implementation and protection is a problem issue of high relevance.

The object of the dissertation research is public interest and its impact on the determination and implementation of administrative legal regulation protecting personal rights and freedoms.

The aim of the dissertation research is to analyse the content features of public interest and ways of their manifestation in practice in order to ensure the protection of personal rights and freedoms by determining and implementing administrative legal regulation in the Republic of Lithuania.

To reach the abovementioned aim, the following ***tasks*** were set:

1. To determine and explain the relation of the category of the lawful interest manifesting as a public interest to the notions of need, society's interest, state interest, private (personal) interest as well as the object of this interest; to reveal the implications of public interest in administrative law that would serve as the basis for defining this interest as a social phenomenon in administrative law.
2. To reveal the impact of separate lawful interests (private, society's, state) on the determination and implementation of administrative legal regulation under certain circumstances existing at a certain time, that would correspond to the underlying public interest.
3. To identify the flaws and advantages of different conceptions of public

interest, common features of these conceptions, the conception of public interest that prevails in the Republic of Lithuania and to formulate the main requirements of private interest for administrative law on the basis of the results obtained.

4. To evaluate the impact of public interest on the behaviour of the subjects of public administration with reference to the case-law of courts (primarily administrative and the Constitutional Court of the Republic of Lithuania) concerning the resolution of disputes related to the determination, implementation and protection of public interest.
5. To evaluate the possibilities of the application of mediation for the resolution of legal disputes and conflicts regarding the determination and implementation of public interest in the sphere regulated by administrative law; to justify the effectiveness of the application of mediation as an alternative legal dispute resolution method for the resolution of the abovementioned disputes.

Scientific originality and practical significance of the dissertation research. It should be stated that while dealing with various problems in administrative law, one has to unavoidably take into consideration certain aspects of the closeness of their relation to public interest. However, till now no in-depth analysis of the category of public interest in administrative law has been carried out in the Lithuanian jurisprudence. The present research is the first research in Lithuania aimed at identifying the elements of public interest and evaluating their inter-dependence; defining the functions of public interest; assessing the significance of the category of public interest for the administrative legal regulation as well as the requirements for state institutions and civil servants in the performance of their functions set on the basis of the protection of public interest; taking a look at the possibilities to implement and protect public interest by applying mediation from a new perspective.

The variety of attitudes towards the category of public interest causes disputes over the identification, protection and defence of this interest. For an effective resolution of such disputes, clear dispute resolution methods are necessary that would allow eliminating the contradiction between the parties to the dispute, coordinating different interests and thus reaching a generally acceptable result and establishing the order of the society's life together. Mediation is exactly the necessary dispute resolution method. It should be noted that the primary aim of mediation as a dispute resolution method is to find a solution to a problem situation that would satisfy all parties, i.e. coordination of different interests corresponding to the circumstances of a specific situation and, at the same time, reaching of a general benefit by providing all parties with equal opportunities to voice their attitudes

towards the object of the dispute, clarify the causes of different evaluations of the conflict situation as well as to evaluate the consequences of different decisions. It should be presumed that mediation as a dispute resolution method could ease the identification of public interest, the choice of the methods for the implementation of the interest as well as prevent violations of public interest. In the present research, the author analyses the possibilities of the application of mediation for the identification, implementation and protection of public interest in the sphere regulated by administrative law. It should be emphasised that the possibilities of the application of mediation for the resolution of administrative disputes (including the ones related to public interest) has received almost no scientific attention in Lithuania. In the author's opinion, mediation as a dispute resolution method is not fully used for the identification, implementation and protection of public interest in the sphere regulated by administrative law in Lithuania.

The identification of the elements of public interest and the evaluation of their interaction and different definitions of public interest allow revealing the whole of interrelated features and factors that an interest under evaluation should be marked with in order to be recognised as public; they as well allow a better orientation in the variety of attitudes towards this category, realisation of its essence, different aspects, elimination of the flaws of different evaluations. A systemic attitude towards public interest allows avoiding its formal evaluation, for example, by overemphasising a single element of it, and implementation. Therefore, it is probable that the present research could be useful in avoiding faulty identification of public interest and choice of the methods of its implementation in practice. It is presumable that the research could also be useful for the development of the public interest protection system, as the author of the research grounds the possibility of the application of mediation for the resolution of administrative disputes and conflicts. Furthermore, the author expects that the research will be used for teaching purposes as well.

***The statements of the dissertation to be defended*:**

1. The formulation of the definition of the category of public interest by highlighting and overemphasising one or several of its elements creates preconditions for a faulty interpretation of public interest and its functions in administrative law and, simultaneously, its implementation and protection in the field of public administration.
2. In a democratic state, public interest is, above all, directed towards the protection and defence of the rights and freedoms of the human being as the greatest values, the coordination of publicly known and competing interests following law and taking into consideration the whole of the needs of the person, the society and the state.

3. The application of mediation for alternative resolution of disputes and conflicts in the sphere regulated by administrative law increases the potential of the methods for the identification, implementation and protection of public interest and ensures an effective implementation of the functions of this interest.

Review of research. During the present research, the author referred to Lithuanian and foreign scientific literature sources in which problems related to the ways of understanding the category of public interest as well as the purpose of this interest were analysed.

The category of interest (including lawful interest) has been studied from various perspectives by Urmonas, Vaišvila, Spicker, Newman, Subochev as well as Malko, Mihajlov, Malcev, Zdravomyslov.

The issues of the definition of public interest, its relation in terms of values to other interests and its manifestation in the legal reality have been analysed by Namavičius and Stačiokas, Pranevičienė, Andruškevičius, Krivka, Driukas and Valančius, Staniūnas, Monkevičius, Ragulskytė-Markovienė, Jordan, Lewaszkiewicz-Petrykowska, Mohov, Krjazhkov, Totev, Kerimov, Ebzeev, Nersesjanc.

Sorauf, Schubert, Weistbrodas, Bozeman, McHarg, Colm, Downs, Gumbis, Korsakaitė, Mackonis focused their attention on the analysis and evaluation of the definitions of public interest.

The specific aspects of the application of mediation as an alternative dispute resolution method has been investigated by Žalienienė and Tvaronavičienė, Kaminskienė, Lakis, Simaitis, Račelytė, Sondaitė, Moore, Spencer, Brogan, Andrews, Subrin, Knötzl, Zach, Waldman, Aleksander, Rakitina and Lvova.

In their scientific works Boyron, Van De Meene and Westerveld, Buck, Supperston, Stilitz, Sheldon, Bakševičienė analysed the possibilities of the application of mediation for the resolution of administrative disputes.

Methods applied for the research. The dissertation research was carried out by applying the following methods: meta-analysis, document analysis, systemic analysis, critical analysis, logic-analytic method, comparative analysis, linguistic method.

Meta-analysis was used in the theoretical research to reveal the philosophical, sociological, political and legal aspects of the research object. This method was used for the identification of the elements of public interest as well as their interrelation, evaluation of the variety of the definitions of public interest, definition of public interest as a social-legal category, revealing of its nature, determination and evaluation of the possibilities of the application of mediation for the resolution of disputes in the sphere of administrative law regulation.

The method of document analysis was used for the analysis of documents: legal acts of the Republic of Lithuania and foreign states; judgements of Lithuanian, foreign and international courts; scientific works in the fields of law, politics, economy, sociology, philosophy; Internet information; reports of institutions and their heads.

The application of *the method of systemic analysis* allowed revealing the causes and results of the interrelation of the interests of various subjects (individuals, groups of individuals, society, state). The method of systemic analysis was also employed for the identification of the elements of public interest—for separate analyses of its object, subject, objective and subjective sides.

By applying *the critical analysis method* the dysfunctions of the legal regulation that obstruct the identification and implementation of public interest in administrative law were identified and evaluated; the method was also useful for the search for possible solutions to the problems.

The logical-analytic method was used for the evaluation of the notion of public interest presented in scientific works, legal acts and court practice as well as the impact of this interest on the interest of separate subjects; the method was also applied for the identification of the functions of public interest and the evaluation of the possibilities of the application of mediation for the identification and implementation of public interest in administrative law.

A comparative analysis was carried out in order to clarify the characteristics of, similarities and differences in the application of mediation for the resolution of administrative legal disputes in different states as well as the set purposes of this dispute resolution method.

The linguistic method was applied in order to reveal the meanings of various concepts (need, interest, public, confidential) as well as the interrelation of the concepts (for example, interests of the society and the state, interests of the society or the state) in the context of linguistic expression.

Structure of the paper. The paper is structured on the basis of the research object, aim and tasks. The dissertation is comprised of the introduction, the main body (three sections), conclusions and recommendations, summary in English, list of references and sources used.

In the introduction, the author presents the research problem, the relevance, originality and significance of the topic, defines the object of the research, describes the aim and the tasks of the research. The propositions to be defended are presented in the introduction as well.

In the first section of the main body of the paper, by analysing the relation between interest and need as two closely related categories the author reveals the nature of interest as a socialising phenomenon pervading all spheres of life as well as

the significance of interest as a primary category in respect of public interest. The author states that interest helps determine the relation between the patterns of society and human activity and that interests shape the motives of a person's social behaviour. Need, as stated by the author, shows the imperfection of an individual, insufficiency of oneself, while interest allows a person to realise this imperfection, cultural insufficiency and look for the causes of it together with the ways for its elimination or reduction. The author points out that the origination of an interest is determined by both objective and subjective factors, identifies the elements of social interest and provides a definition of legal interest in administrative law.

It should be noted that in this paper interest is analysed on the basis of the knowledge in sociology, psychology, political and other sciences related to this category; the use of such knowledge is important as it facilitates the functional usage of the concept of public interest in administrative law.

This part of the paper also deals with the identification and analysis of the structural elements of public interest, the problems of the identification of the subjects and objects of public interest are under investigation. The author analyses the correlation between the interests of an individual, the society and the state as interrelated values ensuring each other's existence and consistent development. It is stated that individuals as well as the society and the state can be the subjects of public interest. Public interest is analysed not only as a category that means quantity, but also as a category that means quality; the impact of a person and his/her rights as the primary social value on the reach for the common welfare is discussed. The author claims that public interest cannot exist without private interest and originates from this interest. Furthermore, it is stated that the category of public interest is to be related not only to certain values but also to the relation between different values; it is emphasised that in a value-based fight of interests the human being as the greatest value should in all cases be taken into consideration.

In the second section of the main body of the paper, the author presents different classifications of the definitions of public interest, on the basis of which the main definitions (abolitionist attitude towards public interest, procedural, commonly-held values, common interest, majority opinion, public interest concepts) are identified. Also, on the basis of the case-law of the Constitutional Court of the Republic of Lithuania and the Supreme Administrative Court of Lithuania the prevailing conceptions of public interest in Lithuania are singled out. The present part of the paper is designed to answer the question which conception of public interest is the most suitable for revealing the interrelation of the elements of this interest, emphasizes its attributes, i.e. defines the category of public interest in a democratic and rule-of-law state the most exactly.

According to the results of the analysis of the conceptions of public interest the author identifies the functions of public interest in administrative law. The

following functions are singled out: information (may be classified into information-prevention and information-communication); determination of protected and defended social values; protection and defence of values (may be classified into the protection and defence of separate values established by the Constitution, classification on the basis of the subjects performing the function is also possible); determination of the boundaries of the activity of state institutions; security of the interaction between an individual and the state, responsibility for one's actions, social compromise, decision regarding the competition of protected and defended values, consistent social development.

Furthermore, in this part of the paper, on the basis of the analysis of the conceptions of public interest, the author identifies the principles describing the nature of this interest and concretising its functions; most often namely on the basis of the identified principles public interest is protected and defended. The principle of publicity is analysed as a precondition for the identification of public interest, the principle of the rule of law is analysed as a precondition for the implementation of public interest, while the principle of proportionality is analysed as a means of coordination of the principle rules.

In the third section of the main body of the paper, the author examines the need for a peaceful resolution of administrative disputes in Lithuania as well as the possibilities of the application of mediation for the identification, implementation and protection of public interest in administrative law. This part of the paper deals with a revision of the theoretic and practical preconditions for the application of mediation for the resolution of disputes in the sphere regulated by administrative law. The author identifies the advantages of mediation related to the improvement of the activity of administrative courts and the administration of justice as well as the identification and coordination of the parties to a dispute. The author states that mediation can be applied for the resolution of disputes arising from a collision of the positions of different members of the society on certain issues of general concern of the whole society or a specific community, disputes between the subject of public administration and individuals or groups of individuals, disputes between different subjects of public administration.

The features, advantages and possible flaws of mediation applied for the abovementioned disputes are under analysis. The author emphasises that the confidentiality of mediation and the uniqueness of decision are not an impediment to the application of mediation for the resolution of administrative disputes, including the disputes regarding the choice of methods for the identification and implementation of public interest. The author states that a harmonious interaction between confidentiality and publicity is possible, and the legitimacy and, most importantly, justice of the decision reached during mediation is ensured by the application of different models of mediation (norm-generating, norm-educating,

norm-advocating) for the resolution of issues of different nature. The possibilities of the application of mediation for the resolution of administrative disputes are analysed with reference to the practice of foreign states (Germany, England, the Netherlands, France, the U.S.).

Furthermore, the author examines what subjects would meet the requirements for a mediator in Lithuania and could perform its functions in resolving administrative disputes, what legal force could be granted to the agreements reached during mediation.

At the end of the dissertation, conclusions and recommendations are presented.

CONCLUSIONS

In summary of the results of the research, it is possible to claim that the statements of the dissertation to be defended were confirmed. The following main conclusions are drawn:

1. The understanding of public interests is bound by integral links of personal needs and interests. This means that certain satisfiable legitimate needs broaden the scope of a person's legal knowledge, influence the realisation of a broader field of interests that are not in violation of law, integrate legal knowledge, the realisation of the value of interests and the scope of legally performed activity, increase the cognition of public interests. Therefore, the interest that emerges on the basis of the need of an individual is in conformity with the harmony of personal expectations and values, helps control a certain need and choose appropriate legal measures and methods of activity in order to reach the set aim. Thus an interest relates an individual to other members of the society and socialises him/her in terms of law. It should be stated that needs more or less unite different individuals, and their interests allow identifying individual features of a particular subject in social relations; at the same time, interest, by granting individuality to a person, relates him/her to other persons having analogous and/or similar interests. Interests are a link between different subjects enabling each person and everyone together to reach the desired aims. The identification as well as interrelation of the interests of separate subjects allows effectively determining the directions of legal regulation. Furthermore, legal regulation allowing the implementation of public interest itself becomes a public value.

2. The implementation of the interests of the society (large social groups) is not a sufficient condition for an appropriate implementation of the interests of its separate members and the state, thus the society's interest cannot be considered synonymous to public interest. The same applies to state interests in relation to the interests of separate individuals and the society. What should be held as the

object of public interest are the fundamental values established in the provisions of the Constitution of the Republic of Lithuania and expressed in principles as well as the conditions for leading a harmonious social life, the importance of which is determined by the human being and the priority of his/her rights. Not only constitutional values but also the means of their implementation and protection, i.e. legal relations concerning these values, are to be considered the object of public interest. Taking into consideration the fact that public interest is a category that means not only quantity but also quality, it should be stated that the granting of an exceptional priority to the interest of an individual, the society or the state is unacceptable, thus only a coordinated interest of the abovementioned subjects may be considered to be public interest.

3. Public interest in administrative law can be defined as an interest of the society and the state based on the priority of the human being and his/her rights ensuring the implementation of the objectives established in the Constitution as well as the existence and development of an individual, the society and the state. However, presumably, it is not expedient to define the notion of public interest in a particular law or other legal act as a normative definition of the notion in all cases will be either too narrow or too wide, and that may impede both effective implementation and effective defence of public interest.

4. There exist no definition that would describe public interest on the same basis; however, each of them, by emphasising a particular attribute or several attributes of this interest, allows a better understanding of the notional and functional variety of this phenomenon as well as the possibilities of its manifestation and necessary conditions for implementation.

4.1. If one denies the expedience of the usage of the notion of public interest and the existence of this interest (abolitionist view), one must also acknowledge that such a notion does not perform any positive functions in administrative law. Thus one must state that the category of public interest only impedes the identification of the pursued aims and the choice of appropriate actions to be taken in order to reach the aim, i.e. in this case it is possible to talk only about negative functions of the usage of the category of public interest. However, it should be stated that the pursuit of the implementation of personal interests determines the origination of public interest, i.e. the possibility of their implementation is increased by coordinating different interests (in this way the attribute of publicity is ascribed to interest), thus the denial of the existence of public interest is groundless.

4.2. The procedural conception of public interest in not sufficient to thoroughly define public interest, as, in order to maintain objectivity, the content attribute is removed from it and replaced by the formal element of the pursuit of this interest in this way distancing from the aims pursued and the evaluation of the results in the aspect of its real value.

4.3. The majority opinion conception of public interest is discriminatory: public interest is replaced by majority interest and thus encourages social exclusion and new conflicts instead of the creation of the basis for common welfare. The generalisation of majority interest in unacceptable in a democratic and rule-of-law state.

4.4. The commonly-held values conception of public interest, by emphasising the object of public interest, the dynamics of social life is groundlessly forgotten, the impact of individual interests on the formation of public interest and the establishment of the relation between different public interests meeting the requirements of the Constitution are underestimated.

4.5. The common interest conception of public interest emphasises no separate content elements of public interest; instead, the pursuit of common welfare that is implemented by coordinating different interests in emphasised. This conception allows defining public interest not only as a value of general concern but also as a relation between these values. Taking into consideration the case-law of the courts of the Republic of Lithuania it should be noted that namely this conception of public interest is prevailing in Lithuania; in the decisions of courts one can notice the features of the commonly-held values conception as well.

5. The category of public interest in administrative law allows determining the values to be protected and defended; the protection and defence of such values should, first of all, be exercised by establishing the administrative legal regulation ensuring free and equal implementation of individual interests based on administrative procedures understandable to all subjects of law, simple, clear and non-discriminating. The establishment and observance of such procedures is a precondition for the implementation of public interest; however, this is not always a necessary condition, as public interest cannot be implemented and protected on the basis of formal criteria only.

6. Public interest also requires the implementation of the objectives established in the Preamble to the Constitution of the Republic of Lithuania based on the coordination of different interests instead of the denial of one or several competing interests by formally overestimating the subject or object of a particular interest (thus, possibly, groundlessly attributing the status of public interest to it). The coordination of different interests and the need for the protection of the values to which the interests are directed determine the necessity of the interrelation of the subjects of administrative law which enables ensuring the coexistence and implementation of different lawful interests. Maximum protection and defence of the rights and freedoms of the human being is ensured in cases when the relation between competing values is established after evaluating all significant circumstances of a particular situation. For an objective evaluation of the circumstances of a particular situation, the exchange of information between the subjects of administrative law is crucial.

7. The application of mediation for the resolution of administrative disputes as well as disputes related to the identification, implementation and protection of public interest in the sphere regulated by administrative law is a not only possible but also advisable method of the resolution of such disputes. Mediation provides the parties to a dispute with a possibility to actively and with equal rights participate in the process of controlling a dispute or a conflict situation, to freely express their opinions on all questions concerned (related to the dispute) as well as hear alternative positions and arguments they are based on, to coordinate different interests by applying a method that is advantageous for the parties and corresponds to the circumstances of a particular situation. An important advantage of mediation is the fact that it may be applied not only in cases of actual disputes but also in cases when disputes or conflicts are only implied (potential).

8. The confidentiality of mediation does not deny the principle of publicity as one of the primary requirements and principles of administrative law. It should be stated that confidentiality and publicity in mediation are interrelated and create conditions for a free and equal discussion as well as a search for a general solution based on the coordination of the interests of all parties concerned. An agreement reached during mediation must express the coordinated interests of the parties to the dispute; however, it is crucial to note that the uniqueness of such an agreement does not mean that it may contradict the imperative norms of law, principles of law and public interest. The absence of a desirable establishment of the harmony of interests may become an encouragement to change or initiate a change of the existing administrative legal regulation as non-corresponding to the reality determined by social changes.

9. In the Republic of Lithuania, the preconditions for the application of mediation for the resolution of administrative disputes do exist. Still, the existing legal regulation allows stating that the application of mediation for the resolution of disputes of this type is rather occasional, occurring in rare cases. The current legal regulation does not create preconditions for an active search for method of peaceful settlement of a dispute or a conflict by the parties to the dispute. At the same time, it must be stated that not all possibilities of an effective identification, implementation and protection of public interest are used.

RECOMMENDATIONS

1. In order to avoid groundless overestimation of one of the elements of public interest—the subject—as well as groundless attribution of exceptional significance to one of the possible subjects of public interest, i.e. the state and its interests, it is expedient to abandon such legal-linguistic constructions as 'interests of the state and other public interest(s)' (for example, Article 5(3) Clause 3

of the Law on Administrative Proceedings of the Republic of Lithuania) in legal acts, and leave the category of public interest only, as it expresses the value orientation of a democratic state more clearly and, at the same time, does not attribute advance priority significance to any interest.

2. Normative definition of the general category of public interest in a single legal act (a particular law) is not possible and non-purposeful; therefore, it is suggested to concretise the definition of public interest in legal acts regulating particular spheres of social life as it is the case in, for example, the Republic of Lithuania Law on the Adjustment of Public and Private Interests in the Public Service, etc. by distinguishing the means of the manifestation of public interest and/or the primary values the protection and defence of which a particular legal regulation is directed to.

3. The institute of the peaceful settlement agreement may be applied for the resolution of conflicts arising in the sphere of public administration, including legal disputes related to the protection of public interest; therefore, this institute should be established in the Law on Administrative Proceedings of the Republic of Lithuania.

3.1. Part 2 of Article 53 'Other Rights and Duties of the Parties to the Proceedings' of the Law on Administrative Proceedings of the Republic of Lithuania should stipulate the possibility for the parties to the proceedings to end the case by a peaceful settlement agreement. Furthermore, the abovementioned Article should be supplemented by Part 3 (the present Part 3 would become Part 4) which would stipulate that the court does not approve the peaceful settlement agreement if it is in conflict with imperative legal norms or public interest and good morals.

3.2. Also, Article 88 of this Law 'Types of Decisions' should be supplemented by Clause 6 which would provide for a possibility for an administrative court, in case of a peaceful settlement agreement between the parties to the dispute, to approve such an agreement entered into by the parties. The court judgement (ruling) should specify the terms and conditions of the agreement being approved.

3.3. Also, Article 101 'Grounds for the Dismissal of a Case' of the abovementioned Law should be supplemented by Clause 8 which would stipulate that after the approval of the peaceful settlement agreement by the court, the case is dismissed, except for the cases provided for in Article 53(3) of this Law.

3.4. Part 4 of Article 102 of this law 'Proceedings and Consequences of the Dismissal of a Case' should be supplemented by a provision that the court explains the consequences of concluding a peaceful settlement agreement to the parties. No subsequent appeals to the court on a dispute between the same parties over the same issue and on the same basis would be possible.

4. The functions of a mediator in the resolution of administrative disputes could be performed by quasi-judicial institutions. In the author's opinion, it

would be expedient to assign this function to the commissions of administrative disputes; these functions could also be performed by other quasi-judicial institutions and private subjects, for example, advocates, and thus the right of the parties to the dispute to choose a mediator by common agreement would be ensured.

5. By supplementing Article 5 'Competence of the Municipal Social Commission for Administrative Disputes' and Article 9 'Competence of the Supreme Administrative Disputes Commission' by Parts 3 it is suggested to establish the possibility for the abovementioned commissions to perform the functions of a mediator. In case the resolution of a dispute, the resolution of which under the law would be assigned to the competence of an administrative disputes commission, by means of mediation is not successful, this dispute could not be heard in the commission under pre-trial proceedings; however, the subject would not lose the right to claim or appeal to the court for the protection of the violated or questioned right of an interest protected by law.

In the author's opinion, it is also possible to establish such regulation when the functions of a mediator are performed by separate members of the Supreme Administrative Disputes Commission. In this way, the parties to the dispute, in case of a failure to settle the dispute by mediation, would retain the possibility to claim or appeal to this Commission. A member of the Commission who performed the functions of a mediator in the process of the settlement of the dispute by the parties by mediation could not be able to take part in the hearing of the claim or appeal and decision-making.

6. In order to create more favourable conditions for peaceful settlement of disputes on the level of municipalities and a better evaluation of the circumstances of a particular conflict situation, the author suggests providing for an obligation, not a right as it is at the moment, of the municipality councils to form municipal social commissions for administrative disputes in Article 2 of the Law on Administrative Disputes Commissions of the Republic of Lithuania.

7. In order to ensure the maximum protection of the rights and freedoms of the human being, the peaceful settlement agreements concluded between the parties to a dispute during mediation should be approved by an administrative court by stating that the terms and conditions of a particular agreement are not in conflict with imperative legal norms or public interest.

8. It would be expedient to adopt a Law on Administrative Disputes Mediation of the Republic of Lithuania in which the fundamental principles of mediation (equality of the rights of the parties, cooperation, impartiality of the mediator, neutrality, etc.) would be established, the education and qualification requirements for persons seeking to provide the services of mediation would be determined, the procedure for the agreement to take part in mediation as well as the

choice of mediator and the proceedings of mediation would be established, the mediation confidentiality requirements, terms related to claims (applications) to institutions competent to hear administrative disputes and their suspension, the form of the peaceful settlement agreement, its force and the reasons for its invalidity as well as the end of mediation would be established.

SCIENTIFIC PUBLICATIONS ON THE TOPIC OF THE DISSERTATION

1. Trumpulis, U. The Variety of Public Interest Concepts and Their Evaluation (source language – Lithuanian: Viešojo intereso koncepcijų įvairovė ir jų vertinimas) // *Social Sciences Studies*. Research Papers. 2010, 4(8). P. 217–231.
2. Trumpulis, U. Individual Interests as a Foundation of Public Interest (source language – Lithuanian: Žmogaus individualūs interesai kaip viešojo intereso pagrindas) // *Social Sciences Studies*. Research Papers. 2010. 2(6). P. 123–137.
3. Trumpulis, U. The principle of legality in the practice of the Supreme Administrative Court of Lithuania as a precondition of implementation of justice (source language – Lithuanian: Teisėtumo principo taikymas Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje kaip teisingumo įvykdymo prielaida) // Jurisprudence. 2007. 12(102). P. 75–80.

PRESENTATIONS ON THE TOPIC OF THE DISSERTATION IN SCIENTIFIC CONFERENCES

1. Trumpulis, U. Individual Interests as the Basis of Public Interest. (Scientific conference 'Changes of the Lithuanian Legal System in the Context of the European Union'. Klaipėda, College of Social Sciences, 27 April 2010)

CURRICULUM VITAE

First name:	Ugnius
Surname:	Trumpulis
Education:	
2007–2011	Mykolas Romeris University, doctoral studies
2002–2004	Law University of Lithuania (Master's Degree in Law)
1998–2002	Law University of Lithuania (Bachelor's Degree in Law)
Work experience:	
2004–2011	Vilnius Regional Court, Assistant Judge
2006–2007	Mykolas Romeris University, Department of Administrative Law and Procedure, Lecturer
2004	State Plant Protection Service, Unit of Foreign Relations and Law, Senior Specialist
Languages:	
Lithuanian	Mother tongue
English	Good
Russian	Good
Polish	Fundamentals
German	Fundamentals
Contact information:	
E-mail:	Ugnius@mruni.eu, u.trumpulis@gmail.com
Tel. No.	+370 610 67067

Ugnius Trumpulis

VIEŠOJO INTERESO KATEGORIJA ADMINISTRACINĖJE TEISĖJE

Santrauka

Tiriamoji problema. Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo jurisprudencijoje galioja nuostata, jog viešojo intereso, kaip valstybės ir teisės ginamo visuomeninio intereso, įgyvendinimas yra itin svarbi suinteresuotos ir motyvuotos visuomenės egzistavimo ir raidos sąlygų, o valstybės, kaip visos visuomenės politinės organizacijos, paskirtis yra užtikrinti objektines žmogaus teises ir laisves, garantuoti subjektines teises įgyvendinant viešąjį interesą. Taigi viešojo intereso įgyvendinimas ir gynyba yra valstybės pareiga, kurios vykdymas užtikrina tiek visuomenės, tiek jos narių egzistavimą bei raidą. Tuo požiūriu viešas interesas yra vertybinis matmuo, nustatantis tam tikrų teisinių santykių preferencijas. Šią teisinių vertybių suskirstymo pareigą galima tinkamai atlikti tik atsakius į klausimus, kas yra viešasis interesas, koks yra šios kategorijos turinys (esmė), kokiais požymiais jis turi išsiskirti iš kitų interesų, kad jį būtų galima pripažinti viešuoju realizuojant administracinę teisę. Neabejotina, kad atsakymai į šiuos klausimus nėra idealiai akivaizdūs ir nesudėtingai surandami. Šią aplinkybę nulemia viešojo intereso kategorijos neapibrėžtumas, nes viešojo intereso nustatymo teisinių veiksnių galimos įtakos laipsnis nežinomas. Neapibrėžtumas nulemia teisininkų veiklos tikimybinę viešojo intereso nustatymo riziką. Kitaip sakant, neapibrėžtumas kyla dėl netikslios ir nepilnos informacijos priimant sprendimą apie viešojo intereso sklaidos sąlygas. Teigtina, jog dėl daugiareikšmės viešojo intereso kategorijos kyla viešojo intereso subjektų bei objektų, skirtingų viešųjų interesų santykio, viešojo ir privataus intereso santykio išgryninimo ir nustatymo problemos, viešojo intereso tapatumo bei jo įgyvendinimo ir priežiūros kontrolės teisinėje praktikoje problemos.

Pastebėtina, jog Lietuvos Respublikos Konstitucijoje tiesiogiai „viešojo intereso“ kategorija nėra vartojama, tačiau sisteminiu Konstitucijos aiškinimo požiūriu, kaip rodo Konstitucinio Teismo praktika, galima matyti viešojo intereso sklaidos idėjas. Tokį mąstymą patvirtina Lietuvos Respublikos Konstitucijos preambulė, kurioje deklaruojama, jog lietuvių tauta siekia atviros, teisingos, darnios pilietinės visuomenės ir teisinės valstybės, t. y. nurodomi bendri visiems Lietuvos Respublikos piliečiams siekiai, veiksmų kryptingumas, interesai. Šiuos integralius siekius konkretizuoja daugelis Lietuvos Respublikos Konstitucijos nuostatų, pavyzdžiui, valdžios įstaigos tarnauja žmonėms (5 str. 3 d.), įgyvendindamas savo teises ir naudodamasis savo laisvėmis, žmogus privalo laikytis Lietuvos Respub-

likos Konstitucijos ir įstatymų, nevaržyti kitų žmonių teisių ir laisvių (28 str.), įstatymui, teismui ir kitoms valstybės institucijoms ar pareigūnams visi asmenys lygūs, žmogaus teisių negalima varžyti ir teikti jam privilegijų dėl jo lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų pagrindu (29 str. 1 ir 2 d.), valstybė remia visuomenei naudingas ūkines pastangas ir iniciatyvą (46 str.) ir pan.

Bendro, abstrahuoto, visiems atvejams tinkančio viešojo intereso apibrėžties modelio mes nerasime ir žemesnės galios teisės aktuose. Pripažintina, kad įstatymuose galima aptikti viešojo intereso lokalių apibrėžimų, tačiau jie yra susiję tik su konkretaus įstatymo tam tikra teisinio reguliavimo aplinka, jos ribomis, pavyzdžiui, reguliuojama sritimi (Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 2 str. 3 d.).

Lietuvos Respublikos viešojo intereso gynimo civiliniame ir administraciniame procese įstatymo projekte Nr. XP-1963 viešojo intereso kategorijos iš esmės taip pat nebandoma apibrėžti. Vis dėlto iš šio įstatymo projekto turinio matyti, jog viešuoju interesu jame yra laikoma tai, kas objektyviai vertinga, reikšminga ir naudinga visuomenei. Manytume, jog toks viešojo intereso abstrahavimo lygmuo nepadeda aiškiau suvokti šios kategorijos turinio, nes jame vyrauja itin apibendrinti šios kategorijos požymiai. Galima manyti, kad viešojo intereso kategorija yra laisvai išsidėsčiusi objektinės ir subjektinės teisės vertinamuose vektoriuose.

Todėl teismų praktika taip pat dėsningai nepateikia bendrojo aiškaus viešojo intereso kategorijos apibrėžimo. Šiuo atveju konkrečiose bylose apie viešąjį interesą galime spręsti esant tam tikrų įrodymų visumai.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo jurisprudencija, nurodo, jog viešasis interesas turėtų būti suprantamas kaip tai, kas objektyviai yra reikšminga, reikalinga, vertinga visuomenei ar jos daliai. Taigi darytina išvada, jog, siekiant apginti viešąjį interesą, kreipiantis į administracinį teismą, administracinis teismas kiekvienu konkrečiu atveju turi atlikti šios kategorijos konkretaus atvejo aiškinimą, įrodymais pagrįsti, kodėl konkretus interesas yra laikomas viešuoju.

Diskusijų, bandymų apibrėžti, paaiškinti, kas yra viešasis interesas, kaip šis interesas turi būti įgyvendintas bei apsaugotas, kokias funkcijas jis atlieka gyvenime, kyla nemažai. Vis dėlto šios diskusijos nėra baigtos, bendros nuomonės mūsų minėtais klausimais moksle nėra, o tai rodo, jog šie klausimai nėra praradę savo aktualumo ir svarbos. Apie tai liudija ir vertinamųjų požiūrių į viešąjį interesą mokslinėje literatūroje įvairovė. Galima teigti, kad egzistuoja beveik tiek pat viešojo intereso teorijų, kiek yra autorių, rašančių šia tema.

Teigtina, jog nežinant, viešojo intereso kategorijos vartojimo konteksto, neįmanoma konkrečiai atsakyti į klausimą, kokį poveikį šis interesas gali daryti administracinės teisės subjektų teisėms ir pareigoms, kaip veiks jų elgesį. Viešojo

intereso kategorijos daugiareikšmiškumas, šio intereso paskirties suvokimo įvairovė apsunkina sprendimų priėmimą bei padidina klaidingo sprendimo priėmimo tikimybę. Dėl viešojo intereso daugiareikšmiškumo, nepagrįsto kurio nors iš šio intereso elementų sureikšminimo, netinkamo skirtingų interesų suderinimo gali susidaryti tokia situacija, kai vietoj to, kad būtų įgyvendinamas ar ginamas viešasis interesas, jį nustumiant į šalį bus įgyvendinamas bei ginamas netikras, apsimestinis viešasis interesas (privatus asmens ar asmenų grupės interesas), taip galimai sukeliant tolesnius teisinius ginčus ar net padarant nepataisomos žalos saugomoms socialinėms vertybėms. Tokius teiginius akivaizdžiai patvirtina Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros raštas Nr. 13.2.863 „Dėl prokuratūros įstatymo 19 str. ir kitų teisės aktų pakeitimo projektų". Šiame rašte, adresuotame Lietuvos Respublikos Vyriausybės kancleriui, aiškiai nurodoma, kad teismai ir prokurorai skirtingai traktuoja viešojo intereso kategoriją, tokiu būdu viešojo intereso gynimas tampa problemiškas.

Pastebėtina, kad greta viešojo intereso taip pat dažnai vartojamos valstybės intereso, visuomenės intereso sąvokos, neretai viešasis interesas yra priešinamas su privačiu interesu (būtina atkreipti dėmesį į tai, kad privatus interesas jokiu būdu nėra neteisėtas ir persekiojamas, visgi jis neturi pirmenybiniai nustelbti kitų asmenų interesų, turi būti įgyvendinamas laikantis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 28 str. reikalavimų). Taigi, manytume, jog siekiant išsiaiškinti viešojo intereso kategorijos turinį, požymius, elementus, nustatyti jo funkcijas, būtina išsiaiškinti ir paminėtų kategorijų reikšmę, jų tarpusavio požymių sąveikos ypatumus.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo jurisprudencija galima konstatuoti, jog teisė yra santykinai statiškesnė nei visuomenėje vykstantys socialiniai procesai, todėl jos normų stabilumas ne visada veiksmingai gali užtikrinti naujai atsiradusių žmogaus interesų įgyvendinimą. Vykstant socialiniams pokyčiams, vieniems interesams pereinant į kitus, supratimas, kas yra reikšminga, reikalinga, vertinga, visuomenėje gali kisti. Net jei ir sutariame dėl to, kas konkrečioje situacijoje yra viešasis interesas (visų gerovė), kyla klausimas, kokiu būdu ši gerovė pasiekiama. Taigi vienas iš esminių klausimų yra, kaip nusprendžiama, ką reguliuoti, kada reguliuoti ir kaip reguliuoti, kad būtų pasiektas visuomeniškai svarbus rezultatas, įgyvendintas viešasis interesas. Atkreiptinas dėmesys į tai, jog priklausomai nuo objektyvių aplinkybių vieni interesai gali būti tam tikru metu svarbesni[2] nei kiti. Todėl kyla klausimai, kuris interesas konkrečiu metu yra svarbesnis, kurį reikia vertybiniai kiek pastumti, kad būtų pasiektas geriausias rezultatas, o kiti interesai nebūtų paneigti ar jiems būtų padaryta kuo mažiau žalos, kaip turėtų būti suderinti konkuruojantys viešieji interesai.

[2] Pavyzdžiui, šiuo metu vis aktualesnis tampa kibernetinis saugumas.

Pažymėtina, kad kiekvieno subjekto interesai nukreipia jį konkretaus gėrio, kuris galėtų patenkinti interesą, paieškai. Tuo tarpu valdžios įstaigos, kaip tautos valios vykdytojos, turi užtikrinti visos tautos gerovę. Valdžios įstaigos privalo veikti taip, kad įgyvendintų tautos interesus, t. y. jų veikla ir jos rezultatai nukreipti ne į savų interesų tenkinimą, o į išsiaiškintą, įsisąmonintą visos tautos interesą, kuris būtų transformuotas į konkrečius teisinius reikalavimus. Sprendimą priimantis viešojo administravimo subjektas turi suprasti, kokie interesai atitinka bendrą labą ir kaip tokį interesą padaryti realybės dalimi, o tai, mūsų manymu, yra žymiai sudėtingesnis procesas nei savo individualaus intereso įsisąmoninimas bei išreiškimas, tuo pačiu ir pavojingesnis, nes didina klaidos tikimybę, kuri automatiškai gali nulemti nepageidautinų pasekmių atsiradimą, kelti grėsmę asmens teisėms ir laisvėms, sudaryti prielaidas kilti konfliktams, o ne juos slopinti, sutrukdyti pageidaujamų teisinių santykių atsiradimui.

Nekyla abejonių, kad žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsauga ir jų gynimas yra vieni svarbiausių valstybės ir visuomenės uždavinių, viešojo intereso kaitos ir plėtros šaltinis. Tai įpareigojimas viešojo intereso apsaugos pagrindu reikalauti šalinti bet kokius šių žmogaus ir visuomenės vertybių pažeidimus, užtikrinant tinkamą privačių ir visos visuomenės interesų pusiausvyrą. Taip pat nedera pamiršti ir to, kad kiekvienas asmuo turi savo individualius interesus, kurie gali skirtis nuo kitų asmenų bei visuomenės interesų, o konkretaus sprendimo priėmimą gali nulemti ir atskiro asmens ar asmenų grupės socialinė aplinka, išsilavinimas, teisinė sąmonė bei kiti veiksniai. Sprendimų priėmimui poveikį, be abejo, daro ir vienokio ar kitokio sprendimo priėmimu suinteresuoti asmenys, formuojama viešoji nuomonė. Tokie veiksniai gali sąlygoti iškreiptą viešojo intereso supratimą ar net tokio intereso realizavimą, įgyti kriminalinį atspalvį, o tai reikštų, kad konstituciniai reikalavimai lieka neįgyvendinti.

Disertacinio tyrimo aktualumas. Ankščiau aptartų viešojo intereso sklaidos problemų administracinėje teisėje visuma lėmė pasirinktos temos aktualumą. Žymus prieškario teisės autoritetas Petras Leonas yra teigęs, kad teisė yra žmonių interesų derinimo instrumentas. Tai aiškiai rodo, kad teisinis reguliavimas neatsiejamas nuo privataus ir viešojo intereso, konkuruojančių viešųjų interesų sąveikos ir suderinimo vertinimo veiklos. Šias mintis patvirtina tiek teorija, tiek ir teisinė praktika, kadangi nagrinėjant administracinį teisinį reguliavimą negalima apsieiti be kategorijų „viešasis interesas“, „visuomenės interesas“, „gyventojų interesas“, „bendroji gerovė“ vartojimo. Pasak A. Andruškevičiaus, viešieji visuomenės ir valstybės interesai yra centrinė, svariausioji administracinės teisės kategorija, o jos svarbiausioji funkcija – abipusių viešųjų interesų (lygiai apimančių ir valstybės, ir visuomenės objektyvius poreikius) užtikrinimas ir apsauga (gynimas). Viešųjų visuomenės ir valstybės interesų derinimas yra vienas iš kertinių administracinės

teisės tikslų. D. Žilinskas pažymi, jog konstitucinės žmogaus teisės, laisvės ir pareigos dažnai įgyvendinamos dalyvaujant vykdomosios valdžios institucijoms, jų tarnautojams, todėl būtent administracinio teisinio reguliavimo sistema leidžia piliečiams visapusiškai pasinaudoti savo teisėmis ir laisvėmis bei įgyvendinti tas galimybes, kurios jiems yra suteiktos Konstitucijos ir įstatymų. Čia manytume, ir iškyla ypatinga administracinės teisės funkcija užtikrinant viešojo intereso įgyvendinimą, nes administracinė teisė savo turiningaisiais principais apima visas viešojo intereso raiškos ypatybes ir jam tarnauja.

Viešojo intereso nustatymo, įgyvendinimo ir gynimo problemas, jų sprendimo būtinybę akivaizdžiai parodo gausėjanti administracinių teismų praktika, susijusi su viešojo intereso gynimu. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas metiniame pranešime yra atkreipęs dėmesį į tai, jog 2008 metai ypač pasižymėjo bylų, susijusių su viešojo intereso gynimu, gausėjimo tendencija, tokio pobūdžio bylų sudėtingumo didėjimu (klausimai, susiję su viešojo intereso gynimu, neprarado aktualumo ir vėliau). Kita vertus, viešojo intereso nustatymo bei įgyvendinimo problematika savo aktualumo negali prarasti ir dėl šio intereso kintamumo, pasižyminčio greita, ryškia plėtote aplinkoje, kurį spartina įvairūs socialiniai pokyčiai. Todėl viešojo intereso vertybinis kintamumas socialinėje aplinkoje yra svarbiausia priežastimi, kad teismui vieną kartą išsprendus konfliktuojančių interesų vertybinę konkurenciją nebūtinai reiškia, jog ir vėliau turėtų būti priimtas analogiškas sprendimas.

Manytume, kad Lietuvos Respublikos Konstitucijos preambulėje įtvirtintas siekis leidžia daryti išvadą, jog viešojo intereso kategorija turi būti siejama ne vien tik su konkrečiais subjektais bei vertybėmis, bet ir su objektyvių aplinkybių nulemta sąmoninga subjektų veikla siekiant konkrečių vertybių, t. y. viešojo intereso įgyvendinimas bei gynyba yra trunkamasis procesas. Ši aplinkybė rodo, jog viešojo intereso identifikavimo, įgyvendinimo, gynybos, poveikio administracinei teisei analizė negali prarasti aktualumo.

Konkrečių viešojo intereso sričių apsaugą ir gynimą vykdyti yra įgaliotos konkrečios valdymo institucijos. D. Žilinskas yra atkreipęs dėmesį į tai, kad vienas iš visuomenės nepasitikėjimą valdžios įstaigomis, teisinį nihilizmą skatinančių veiksnių yra tai, jog Lietuvoje nėra efektyvios teisinės viešojo intereso gynimo sistemos, todėl daugelis žmonių iš anksto yra nusivylę tokio intereso apgynimo galimybe ir niekur nesikreipia. Vis dėlto galima pastebėti ir tai, kad įvairios bendruomenės vis aktyviau reiškia savo pozicijas dėl to, kas turėtų būti laikoma viešuoju interesu, kaip jis turėtų būti įgyvendinamas bei imasi atitinkamų priemonių šioms pozicijoms ginti. Šios aplinkybės leidžia teigti, kad dėl bendro supratimo, kas yra viešasis interesas, aiškaus šio intereso požymių, funkcijų išskyrimo trūkumo šio intereso identifikavimas, įgyvendinimas bei gynyba yra problemiška ir tuo pačiu aktuali.

Disertacinio tyrimo objektas – viešasis interesas bei jo poveikis, nustatant bei įgyvendinant administracinį teisinį reguliavimą, apsaugantį asmenų teises bei laisves.

Disertacinio tyrimo tikslas – ištirti viešojo intereso turininguosius požymius bei jų pasireiškimo praktikoje būdus, siekiant užtikrinti asmens teisių bei laisvių apsaugą, nustatant ir įgyvendinant administracinį teisinį reguliavimą Lietuvos Respublikoje.

Siekiant užsibrėžto tikslo, darbe iškelti šie **uždaviniai**:

1. Nustatyti ir paaiškinti teisėto intereso, pasireiškiančio kaip viešasis interesas, kategorijos santykį su poreikio, visuomenės intereso, valstybės intereso, privataus (asmens) intereso sąvokomis, šio intereso objektą, atskleisti viešojo intereso implikacijas administracinėje teisėje, kurių pagrindu būtų galima pateikti šio intereso kaip socialinio reiškinio sampratą administracinėje teisėje.
2. Atskleisti atskirų teisėtų interesų (privataus, visuomenės, valstybės) poveikį administracinio teisinio reguliavimo nustatymui bei įgyvendinimui, konkrečiu metu ir egzistuojant konkrečioms aplinkybėms, atitinkančiam prioritetinį viešąjį interesą.
3. Nustatyti skirtingų viešojo intereso sampratų trūkumus bei privalumus, nustatyti bendrus šių sampratų požymius, Lietuvos Respublikoje vyraujančią viešojo intereso sampratą ir gautų rezultatų pagrindu pateikti pagrindinius viešojo intereso reikalavimus, keliamus administracinei teisei.
4. Remiantis teismų (visų pirma administracinių bei Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo) praktika, sprendžiant ginčus susijusius su viešojo intereso nustatymu, įgyvendinimu bei gynimu, įvertinti viešojo intereso poveikį viešojo administravimo subjektų elgesiui.
5. Įvertinti mediacijos taikymo galimybes sprendžiant teisinius ginčus bei konfliktus dėl viešojo intereso nustatymo bei įgyvendinimo administracinės teisės reguliuojamoje srityje, pagrįsti mediacijos, kaip alternatyvaus teisinių ginčų sprendimo būdo taikymo veiksmingumą sprendžiant minėtus ginčus.

Disertacinio tyrimo mokslinis naujumas bei praktinė reikšmė. Teigtina, jog nagrinėjant įvairias administracinės teisės problemas, neišvengiamai vienu ar kitu aspektu tenka vertinti jų sąsajų tamprumą su viešuoju interesu. Visgi Lietuvos teisės moksle viešojo intereso kategorija administracinėje teisėje iki šiol detaliau nebuvo nagrinėta. Šis tyrimas pirmasis Lietuvoje, kuriuo siekiama nustatyti viešojo intereso elementus bei įvertini jų tarpusavio priklausomybę, identifikuoti viešojo intereso

funkcijas, nustatyti viešojo intereso kategorijos reikšmę administraciniam teisiniam reguliavimui, viešojo intereso apsaugos pagrindu keliamus reikalavimus valstybės institucijoms bei valstybės tarnautojams vykdant jiems priskirtas funkcijas, naujai pažvelgti į viešojo intereso įgyvendinimo bei gynybos galimybes taikant mediaciją.

Viešojo intereso kategorijos vertinimo įvairovė nulemia ginčų dėl šio intereso identifikavimo, apsaugos bei gynybos kylimą. Tam, kad šie ginčai būtų efektyviai sprendžiami, būtini ginčų sprendimo būdai, kurių pagalba būtų galima pašalinti tarp ginčo šalių kylančius prieštaravimus, suderinti skirtingus interesus ir taip pasiekti visiems priimtiną rezultatą, nustatyti bendro gyvenimo tvarką. Būtent toks ginčų sprendimo būdas ir yra mediacija. Pažymėtina, jog mediacijos kaip ginčų sprendimo būdo pagrindinis tikslas yra visas šalis tenkinančio probleminės situacijos sprendimo suradimas, t. y. skirtingų interesų suderinimas, atitinkantis konkrečios situacijos aplinkybes, ir tuo pačiu bendros naudos pasiekimas, suteikiant visoms ginčo šalims lygias galimybes išsakyti savo pozicijas dėl ginčo dalyko, išsiaiškinti skirtingų konfliktinės situacijos vertinimų priežastis, įvertinti skirtingų sprendimų pasekmes. Manytume, jog mediacija kaip ginčų sprendimo būdas galėtų palengvinti viešojo intereso identifikavimą, šio intereso įgyvendinimo būdų pasirinkimą, užkirsti kelią viešojo intereso pažeidimams. Darbe analizuojamos mediacijos taikymo galimybės identifikuojant, įgyvendinant bei ginant viešąjį interesą administracinės teisės reguliuojamoje srityje. Pabrėžtina, kad mediacijos taikymo galimybės, sprendžiant administracinius ginčus (tame tarpe ir susijusius su viešuoju interesu), Lietuvoje beveik nenagrinėtos. Mūsų įsitikinimu, mediacija Lietuvoje nėra pakankamai išnaudojamas ginčų sprendimo būdas identifikuojant, įgyvendinant bei ginant viešąjį interesą administracinės teisės reguliuojamoje srityje.

Viešojo intereso elementų nustatymas, jų sąveikos, skirtingų viešojo intereso sampratų įvertinimas leidžia atskleisti, kokių saistomų požymių ir veiksnių visumą turi turėti vertinamas interesas, kad jį būtų galima pripažinti viešuoju, taip pat padeda geriau susigaudyti požiūrių į šią kategoriją įvairovėje, suvokti jos esmę, skirtingus aspektus, pašalinti skirtingų vertinimų trūkumus. Sisteminis požiūris į viešąjį interesą leidžia išvengti formalaus jo vertinimo, pavyzdžiui, išskiriant ir sureikšminant tik vieną jo elementą, ir įgyvendinimo. Taigi tikėtina, jog atliktas tyrimas galėtų padėti praktikoje išvengti klaidų identifikuojant viešąjį interesą bei pasirenkant jo įgyvendinimo būdus. Manytume, jog tyrimas taip pat galėtų būti naudingas ir tobulinant viešojo intereso gynybos sistemą, kadangi darbe yra pagrindžiama mediacijos taikymo galimybė sprendžiant administracinius ginčus bei konfliktus. Be to, autorius tikisi, kad darbas bus naudojamas ir mokymo tikslais.

Ginamieji disertacinio tyrimo teiginiai.

1. Viešojo intereso kategorijos apibrėžties formulavimas, išskiriant ir sureikšminant tik vieną ar kelis kuriuos nors šio intereso elementus, sudaro

prielaidas klaidingam viešojo intereso bei jo atliekamų funkcijų administracinėje teisėje suvokimui, o tuo pačiu apsunkina jo įgyvendinimą bei gynybą viešojo administravimo srityje.

2. Viešasis interesas demokratinėje valstybėje visų pirma yra nukreiptas į žmogaus teisių ir laisvių kaip didžiausių vertybių apsaugą bei gynybą, paviešintų, konkuruojančių interesų suderinimą vadovaujantis teise, atsižvelgiant į asmens, visuomenės bei valstybės poreikių visumą.
3. Mediacijos taikymas, alternatyviai sprendžiant administracinės teisės reguliavimo srityje kilusius teisinius ginčus bei konfliktus, didina viešojo intereso identifikavimo, įgyvendinimo bei gynybos būdų pajėgumus, užtikrina paveikų šio intereso funkcijų įgyvendinimą.

Tyrimų apžvalga. Rengiant šį darbą buvo naudoti Lietuvos ir užsienio mokslinės literatūros šaltiniai, analizuojantys problemas susijusias su viešojo intereso kategorijos suvokimo būdais, šio intereso paskirtimi.

Intereso (tame tarpe ir teisėto intereso) kategoriją įvairiais aspektais yra nagrinėję A. Urmonas, A. Vaišvila, P. Spickeris, D. G. Newmanas, V. V. Subochevas ir A. V. Malko, S. V. Mihajlovas, G. V. Malcev, A. G. Zdravomyslovas.

Viešojo intereso kategorijos apibrėžties, šio intereso vertybines sąsajas su kitais interesais, jo pasireiškimo teisinėje tikrovėje problemas nagrinėjo Z. Namavičius ir S. Stačiokas, B. Pranevičienė, A. Andruškevičiaus, E. Krivka, A. Driukas ir V. Valančius, E. Staniūnas, E. Monkevičius, R. Ragulskytė-Markovienė, B. Jordanas, B. Lewaszkiewicz-Petrykowska, A. A. Mohovas, A. V. Krjazhkovas, K. J. Totevas, D. A. Kerimovas, B. S. Ebzeevas, V. S. Nersesjancas.

Viešojo intereso sampratų analizei daug dėmesio skyrė F. J. Soraufas, G. Schubertas, B. A. Weistbrodas, B. Bozemanas, A. McHarg, G. Colmas, A. Downsas, J. Gumbis, D. Korsakaitė, A. Mackonis.

Mediacijos taikymo kaip alternatyvaus ginčų sprendimo būdo specifiką nagrinėjo I. Žalienienė ir A. Tvaronavičienė, N. Kaminskienė, J. Lakis, R. Simaitis, D. Račelytė, J. Sondaitė, M. C. Moore, D. Spenceris ir M. Broganas, N. Andrewsas, N. S. Subrin, B. Knötzl ir E. Zach, A. E. Waldman, N. Aleksander, L. N. Rakitina ir O. Lvova.

Mediacijos taikymo galimybės sprendžiant administracinius ginčus nagrinėtos S. Boyron, I. Van De Meene ir M. Westerveld, T. Bucko, M.Supperstono, D. Stilitzo, C. Sheldono, R. Bakševičienės moksliniuose darbuose.

Tiriamojo darbo metu naudota metodika. Disertacinis tyrimas atliktas remiantis šiais metodais: metaanalizės, dokumentų analizės, sisteminės analizės, kritinės analizės, loginiu-analitiniu, lyginamosios analizės, lingvistiniu metodais.

Metaanalizės metodas – panaudotas teoriniame tyrime, tyrimo objektą atskleidžiant filosofiniu, sociologiniu, politologiniu ir teisiniu aspektais. Šis metodas naudotas nustatant viešojo intereso elementus bei jų santykį, vertinant viešojo intereso sampratų įvairovę, apibrėžiant viešąjį interesą kaip socialinę teisinę kategoriją, atkleidžiant šio intereso prigimtį, nustatant bei vertinant mediacijos taikymo galimybes sprendžiant administracinės teisės reguliavimo srityje kilusius ginčus.

Dokumentų analizės metodo pagalba buvo analizuojami dokumentai – Lietuvos Respublikos bei tarptautiniai teisės aktai, Lietuvos, užsienio valstybių, tarptautinių teismų sprendimai, teisės, politikos, ekonomikos, sociologijos, filosofijos mokslininkų darbai, internetinė informacija, institucijų ataskaitos ir vadovų pranešimai.

Sisteminės analizės metodo pagalba darbe atskleidžiamos įvairių subjektų (pavienių asmenų, asmenų grupių, visuomenės, valstybės) interesų sąveikos priežastys bei šios sąveikos rezultatai. Sisteminės analizės metodo taikymas darbe taip pat pasireiškia išskiriant viešojo intereso elementus – atkirai analizuojant jo objektą, subjektą, objektyviąją ir subjektyviąją puses.

Kritinės analizės metodo pagalba nustatomos ir įvertinamos teisinio reguliavimo disfunkcijos, apsunkinančios viešojo intereso identifikavimą bei įgyvendinimą administracinėje teisėje, ieškoma galimų problemų sprendimo būdų.

Loginiu-analitiniu metodu vertinama moksliniuose darbuose bei teismų veikloje pateikiama viešojo intereso samprata, šio intereso poveikis atskirų subjektų interesams, identifikuojamos viešojo intereso funkcijos, vertinamos mediacijos taikymo galimybės identifikuojant bei įgyvendinat viešąjį interesą administracinėje teisėje.

Lyginamoji analizė – atlikta siekiant išsiaiškinti skirtingose valstybėse mediacijos taikymo, sprendžiant administracinius teisinius ginčus, ypatybes, panašumus bei skirtumus, šiam ginčų sprendimo būdui keliamus tikslus.

Lingvistiniu metodu atskleidžiamos sąvokų (poreikis, interesas, viešas, konfidencialus) reikšmės bei sąvokų tarpusavio ryšys (pvz., visuomenės ir valstybės interesai, visuomenės ar valstybės interesai) kalbinės raiškos kontekste.

Darbo struktūra. Darbo struktūrą nulėmė tyrimo objektas, darbo tikslas ir uždaviniai. Disertaciją sudaro įvadas, dėstomoji dalis (trys skyriai), išvados ir pasiūlymai, santrauka anglų kalba, naudotų šaltinių ir literatūros sąrašas.

Įvade pristatoma tiriamoji problema, darbo aktualumas, naujumas bei reikšmė, apibrėžiamas tyrimo objektas, tikslas, nurodomi keliami uždaviniai. Įvade pateikiami ginamieji disertacijos teiginiai.

Pirmame dėstomosios darbo dalies skyriuje nagrinėjant intereso bei poreikio kaip glaudžiai tarpusavyje susijusių kategorijų santykį, atskleidžiamas intereso kaip žmogų socializuojančio reiškinio, prasiskverbiančio į visas žmogaus gyve-

nimo sritis, pobūdis, taip pat intereso kaip pirminės kategorijos viešojo intereso atžvilgiu reikšmė. Teigiama, kad interesas padeda nustatyti visuomenėje vykstančių dėsningumų bei žmogaus veiklos ryšį, interesai formuoja žmogaus socialinio elgesio motyvus. Tvirtinama, kad poreikis rodo asmens netobulumą, paties sau nepakankamumą, o interesas asmeniui leidžia suvokti šį netobulumą, savo kultūrinį nepakankamumą bei ieškoti jo priežasčių, taip pat būdų jo pašalinimui ar sumažinimui. Nurodoma, kad intereso atsiradimas yra nulemtas tiek objektyvių, tiek subjektyvių veiksnių, išskiriami socialinio intereso elementai, pateikiamas teisinio intereso administracinėje teisėje apibrėžimas.

Pažymėtina, kad interesas darbe yra analizuojamas pasitelkiant sociologijos, psichologijos, politologijos bei kitų mokslų žinias apie šią kategoriją, šių žinių panaudojimas tyrime yra reikšmingas tuo, kad palengvina viešojo intereso sąvokos funkcinį panaudojimą administracinėje teisėje.

Taip pat šioje darbo dalyje išskiriami bei analizuojami viešojo intereso struktūros elementai, nagrinėjamos viešojo intereso subjektų bei objektų identifikavimo problemos. Analizuojama individo, visuomenės ir valstybės kaip tarpusavyje susijusių, viena kitos egzistavimą bei nuoseklų vystymąsi užtikrinančių vertybių interesų koreliacija. Tvirtinama, jog viešojo intereso subjektais gali būti tiek individualūs asmenys, tiek visuomenė, tiek valstybė. Viešasis interesas analizuojamas ne vien kaip kiekybinė, bet ir kaip kokybinė kategorija, aptariama žmogaus ir jo teisių kaip didžiausios socialinės vertybės poveikis bendrosios gerovės siekiui. Teigiama, kad viešasis interesas negali egzistuoti be privataus intereso ir kyla iš šio intereso. Be to, konstatuojama, kad viešojo intereso kategorija sietina ne tik su konkrečiomis vertybėmis, bet ir su skirtingų vertybių santykiu, pabrėžiama, jog interesų vertybinėje kovoje visada turi būti atsižvelgta į žmogų kaip į didžiausią vertybę.

Antrame dėstomosios darbo dalies skyriuje pateikiamos skirtingos viešojo intereso sampratų klasifikacijos, jų pagrindu išskiriamos pagrindinės viešojo intereso sampratos (aboliucionistinis požiūris į viešąjį interesą, procedūrinė, bendrųjų vertybių, bendrojo intereso, daugumos nuomonės viešojo intereso sampratos). Tuo pačiu remiantis Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo bei Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo formuojama praktika nustatomos vyraujančios viešojo intereso sampratos Lietuvoje. Šioje darbo dalyje siekiama atsakyti į klausimą, kuri viešojo intereso samprata tiksliausiai atskleidžia šio intereso elementų sąveiką, išryškina jo ypatybes, t. y. tiksliausiai apibūdina viešojo intereso kategoriją demokratinėje teisinėje valstybėje.

Vadovaujantis atlikta viešojo intereso sampratų analize darbe identifikuojamos viešojo intereso funkcijos administracinėje teisėje. Išskiriamos informacinė (ją galima skirstyti į informacinę-prevencinę ir informacinę-bendravimo), saugomų ir ginamų socialinių vertybių nustatymo, vertybių apsaugos ir gynybos (ją galima

skirstyti į atskirų Konstitucijoje įtvirtintų vertybių apsaugos bei gynybos funkcijas, taip pat skirstyti pagal subjektus atliekančius šią funkciją), valdžios institucijų veiklos ribų nustatymo, žmogaus ir visuomenės tarpusavio sąveikos, atsakomybės už savo veiksmus, socialinio kompromiso, saugomų ir ginamų vertybių konkurencijos sprendimo, nuoseklaus socialinio vystymosi užtikrinimo funkcijos.

Taip pat šioje darbo dalyje remiantis viešojo intereso sampratų analize išskiriami šio intereso prigimtį apibūdinantys ir funkcijas konkretizuojantys principai, būtent išskirtų principų pagalba viešasis interesas yra dažniausiai saugomas ir ginamas. Viešumo principas yra analizuojamas kaip viešojo intereso identifikavimo prielaida, teisėtumo principas kaip viešojo intereso įgyvendinimo prielaida, o proporcingumo principas kaip svarbiausių vertybių derinimo būdas.

Trečiame dėstomosios darbo dalies skyriuje nagrinėjamas administracinių ginčų taikaus išsprendimo poreikis Lietuvoje, mediacijos taikymo galimybės identifikuojant, įgyvendinant bei ginant viešąjį interesą administracinėje teisėje. Šioje darbo dalyje yra apžvelgiamos teorinės bei praktinės mediacijos taikymo prielaidos, sprendžiant administracinės teisės reguliuojamoje srityje kilusius ginčus. Išskiriami mediacjos privalumai susiję su administracinių teismų veiklos gerinimu bei teisingumo vykdymu, taip pat ginčo šalių interesų identifikavimu bei suderinimu. Tvirtinama, kad mediacija gali būti taikoma sprendžiant ginčus kylančius susikirtus skirtingoms visuomenės narių ar jų grupių pozicijoms tam tikrais rūpimais visai visuomenei ar konkrečiai bendruomenei klausimais, ginčus tarp viešojo administravimo subjekto ir privačių asmenų ar jų grupių, ginčus tarp skirtingų viešojo administravimo subjektų.

Analizuojami mediacijos požymiai, privalumai bei galimi trūkumai taikant šį ginčų sprendimo būdą jau minėtų ginčų sprendimui. Šioje darbo dalyje yra akcentuojama, jog mediacijos konfidencialumas bei sprendimo unikalumas nėra trukdžiai taikyti mediaciją sprendžiant administracinius ginčus, tame tarpe ir ginčus dėl viešojo intereso identifikavimo, įgyvendinimo būdų pasirinkimo. Teigiama, kad konfidencialumas ir viešumas mediacijoje gali darniai sąveikauti, o mediacijos metu pasiekto sprendimo teisėtumą ir svarbiausia teisingumą užtikrina skirtingų mediacijos modelių (normas kuriančio, apie normas informuojančio ar normas ginančio (*norm-generating*, *norm-educating, norm-advocating*)) taikymas sprendžiant skirtingo pobūdžio klausimus. Mediacijos taikymo galimybės sprendžiant administracinius ginčus yra analizuojamos remiantis užsienio valstybių (Vokietijos, Anglijos, Olandijos, Prancūzijos, Jungtinių Amerikos Valstijų) patirtimi.

Be to, darbe yra nagrinėjama, kokie subjektai Lietuvoje atitiktų mediatoriui keliamus reikalavimus bei galėtų atlikti jo funkcijas, sprendžiant administracinius ginčus, kokia teisinė galia galėtų būti suteikiama mediacijos metu pasiektiems susitarimams.

Disertacijos pabaigoje pateikiamos išvados ir pasiūlymai.

IŠVADOS

Apibendrinant atlikto tyrimo rezultatus, galima teigti, kad ginamieji disertacinio tyrimo teiginiai pasitvirtino. Pateikiamos šios pagrindinės išvados:

1. Viešųjų interesų suvokimas yra saistomas asmens poreikių ir interesų integraliais ryšiais. Tai reiškia, kad tam tikri tenkintini legitimūs poreikiai praplečia asmens teisinių žinių akiratį, daro poveikį įsisavinant platesnį įstatymams neprieštaraujančių interesų lauką, jungia teisines žinias, interesų vertės suvokimą, teisėtai atliekamos veiklos apimtis, didina viešųjų interesų pažinimą. Todėl asmens poreikio pagrindu atsirandantis interesas atsižvelgia į asmens lūkesčių ir vertybių dermę, padeda kontroliuoti konkretų poreikį, pasirinkti atitinkamas teisėtas priemones bei veikimo būdus nustatytam tikslui pasiekti. Tokiu būdu interesas atskirą individą susieja su kitais visuomenės nariais ir jį teisiškai socializuoja. Teigtina, jog poreikiai daugiau ar mažiau vienija skirtingus individus, o jų interesai leidžia identifikuoti konkretaus subjekto individualius požymius visuomeniniuose santykiuose, tuo pačiu interesas, suteikdamas asmeniui individualumo, susieja jį su kitais asmenimis, turinčiais analogiškus ar (ir) panašius interesus. Interesai yra skirtingus subjektus jungianti grandis, padedanti kiekvienam ir kartu visiems pasiekti pageidaujamų tikslų. Atskirų subjektų interesų identifikavimas bei šių interesų sąveika leidžia efektyviai nustatyti teisinio reguliavimo kryptis. Be to, teisinis reguliavimas, sudarantis sąlygas viešojo intereso įgyvendinimui, pats tampa viešąją vertybe.

2. Visuomenės (gausių socialinių grupių) interesų įgyvendinimas nėra pakankama sąlyga tinkamam atskirų jos narių bei valstybės interesų įgyvendinimui, todėl visuomenės interesas negali būti laikomas viešojo intereso sinonimu. Tas pats pasakytina ir apie valstybės interesų santykį su atskirų individų bei visuomenės interesais. Viešojo intereso objektu laikytinos Lietuvos Respublikos Konstitucijos normose įtvirtintos bei principuose išreikštos pamatinės vertybės bei sugyvenimo sąlygos, kurių vertingumas yra nulemtas žmogaus ir jo teisių pirmenybės. Viešojo intereso objektu laikytinos ne tik konstitucinės vertybės, bet ir jų įgyvendinimo bei saugojimo būdai, t. y. teisiniai santykiai dėl šių vertybių. Įvertinus tai, kad viešasis interesas yra ne tik kiekybinė, bet ir kokybinė kategorija, teigtina, kad išskirtinio prioriteto suteikimas atskiro individo, visuomenės ar valstybės interesui nėra priimtinas, todėl viešuoju interesu laikytinas tik suderintas minėtų subjektų interesas.

3. Viešąjį interesą administracinėje teisėje galima apibrėžti kaip žmogaus ir jo teisių pirmumu pagrįstą visuomenės bei valstybės interesą, užtikrinantį Konstitucijoje įtvirtintų siekių įgyvendinimą, atskiro žmogaus, visuomenės, valstybės egzistavimą bei vystymąsi. Vis dėlto manytina, jog nėra tikslinga apibrėžti viešojo intereso sąvokos konkrečiame įstatyme ar kitame teisės akte, kadangi norminis

sąvokos apibrėžimas visais atvejais bus arba per siauras, arba per platus, o tai gali apsunkinti tiek efektyvų viešojo intereso įgyvendinimą, tiek efektyvią jo gynybą.

4. Nė viena viešojo intereso samprata nėra pajėgi vienodu pagrindu apibūdinti viešojo intereso, tačiau teigtina, kad kiekviena iš jų, pabrėždama konkretų šio intereso požymį arba kelis požymius, leidžia geriau suvokti šio reiškinio prasminę ir funkcinę įvairovę bei jo pasireiškimo galimybes, būtinas įgyvendinimo sąlygas.

4.1. Neigiant viešojo intereso sąvokos vartojimo tikslingumą, šio intereso egzistavimą (aboliucionistinis požiūris), tektų pripažinti ir tai, jog tokia sąvoka neatlieka jokių pozityvių funkcijų administracinėje teisėje. Tokiu būdu tektų konstatuoti, jog viešojo intereso kategorija tik apsunkina siekiamų tikslų identifikavimą bei tinkamų veiksmų šiam tikslui pasiekti pasirinkimą, t. y. šiuo atveju galima kalbėti tik apie negatyvias viešojo intereso kategorijos vartojimo funkcijas. Visgi teigtina, kad asmeninių interesų įgyvendinimo siekis nulemia viešojo intereso atsiradimą, t. y. jų įgyvendinimo tikimybė didinama derinant skirtingus interesus (taip interesui suteikiamas viešumo požymis), todėl viešojo intereso egzistavimo neigimas yra nepagrįstas.

4.2. Procedūrinė viešojo intereso samprata nėra pajėgi baigtinai apibūdinti viešąjį interesą, nes, siekiant išlaikyti objektyvumą, iš jos pašalinamas turiningasis požymis ir pakeičiamas į formalųjį šio intereso siekiamybės elementą, taip atsiribojama nuo siekiamų tikslų ir rezultatų vertinimo jų realaus vertingumo aspektu.

4.3. Daugumos nuomonės viešojo intereso samprata yra diskriminacinė: viešasis interesas pakeičiamas daugumos interesu ir taip skatina ne bendros darnos pagrindų kūrimą, o socialinę atskirtį ir naujus konfliktus. Daugumos intereso absoliutinimas yra nepriimtinas demokratinėje teisinėje valstybėje.

4.4. Bendrųjų vertybių viešojo intereso sampratoje pabrėžiant viešojo intereso objektą nepagrįstai užmirštama socialinio gyvenimo dinamika, neįvertinamas individualių interesų poveikis viešojo intereso formavimuisi, skirtingų viešųjų interesų santykio, atitinkančio konstitucijos reikalavimus, įtvirtinimui.

4.5. Bendrųjų interesų viešojo intereso sampratoje išskirtinis vaidmuo neteikiamas nė vienam viešojo intereso turiningajam elementui, čia pabrėžiamas bendrosios gerovės siekis, kuris įgyvendinamas derinant skirtingus interesus. Ši samprata leidžia viešąjį interesą apibūdinti ne tik kaip tam tikro subjekto interesą, ne tik kaip visiems rūpimą vertybę, bet ir kaip santykį tarp šių vertybių. Vertinant Lietuvos Respublikos teismų praktiką konstatuotina, jog būtent ši viešojo intereso koncepcija yra vyraujanti Lietuvoje, teismų sprendimuose galima pastebėti ir bendrųjų vertybių koncepcijos požymių.

5. Viešojo intereso kategorija administracinėje teisėje leidžia nustatyti saugotinas ir gintinas socialines vertybes, kurių apsauga bei gynyba visų pirma vyk-

dytina nustatant laisvą bei lygų individualių interesų įgyvendinimą užtikrinantį administracinį teisinį reguliavimą pagrįstą visiems teisės subjektams aiškiomis, nesudėtingomis, skaidriomis, nediskriminuojančiomis administracinėmis procedūromis. Tokių procedūrų nustatymas bei jų laikymasis yra viešojo intereso įgyvendinimo prielaida, tačiau ne visais atvejais būtina sąlyga, kadangi viešasis interesas negali būti įgyvendinamas bei ginamas remiantis vien tik formaliais kriterijais.

6. Viešasis interesas taip pat reikalauja, kad Lietuvos Respublikos Konstitucijos preambulėje įtvirtinti siekiai būtų įgyvendinami derinant skirtingus interesus, o ne neigiant vieną ar kelis iš konkuruojančių interesų, formaliai sureikšminant konkretaus intereso subjektą ar objektą (taip galimai nepagrįstai priskiriant jam viešojo intereso statusą). Skirtingų interesų derinimas ir tuo pačiu vertybių, į kurias šie interesai nukreipti, apsaugos poreikis nulemia administracinės teisės subjektų sąveikos būtinybę, kurios pagalba yra užtikrinamas skirtingų teisėtų interesų koegzistavimas bei įgyvendinimas. Maksimali žmogaus teisių ir laisvių apsauga bei gynyba yra užtikrinama tais atvejais, kai konkuruojančių vertybių santykis yra nustatomas įvertinus visas reikšmingas konkrečios situacijos aplinkybes. Objektyviam konkrečios situacijos aplinkybių įvertinimui administracinės teisės subjektams tarpusavyje būtina keistis informacija.

7. Mediacijos taikymas, sprendžiant administracinius ginčus, taip pat ginčus susijusius su viešojo intereso identifikavimu, įgyvendinimu bei gynimu administracinės teisės reguliuojamoje srityje, yra ne tik galimas, bet ir skatintinas tokių ginčų sprendimo būdas. Mediacija suteikia galimybę ginčo šalims aktyviai, lygiomis teisėmis dalyvauti ginčo, konfliktinės situacijos sureguliavimo procese, laisvai išsakyti savo pozicijas visais rūpimais (su ginču susijusiais) klausimais ir tuo pačiu išgirsti alternatyvias pozicijas bei jas pagrindžiančius argumentus, suderinti skirtingus interesus šalims palankiu ir konkrečios situacijos aplinkybes atitinkančiu būdu. Svarbus mediacijos privalumas yra ir tame, jog ji gali būti taikoma ne tik tais atvejais, kai yra kilęs realus ginčas, bet ir tais atvejais, kai ginčai ar konfliktai yra tik numanomi (potencialūs).

8. Mediacijos konfidencialumas nepaneigia viešumo principo, kaip vieno iš pagrindinių administracinės teisės principų, reikalavimų. Teigtina, jog mediacijoje konfidencialumas ir viešumas sąveikauja tarpusavyje sudarydami sąlygas laisvai, lygiai diskusijai bei bendro sprendimo, pagrįsto visų suinteresuotų šalių interesų suderinimu, paieškai. Mediacijos metu pasiektas susitarimas turi išreikšti suderintus ginčo šalių interesus, tačiau būtina pažymėti, jog šio susitarimo unikalumas nereiškia, kad jis gali prieštarauti imperatyvioms teisės normoms, teisės principams ar viešajam interesui. Pageidaujamo interesų darnos nustatymo varianto nebuvimas gali tapti postūmiu keisti ar inicijuoti esamo administracinio teisinio reguliavimo pakeitimą, kaip neatitinkančio socialinių pokyčių nulemtai realybei.

9. Lietuvos Respublikoje egzistuoja institucinės prielaidos mediacijos taikymui sprendžiant administracinius ginčus. Visgi egzistuojantis teisinis reguliavimas leidžia pastebėti, jog mediacijos taikymas, sprendžiant tokio pobūdžio ginčus, yra labiau atsitiktinis, pasitaikantis retais atvejais. Šiuo metu egzistuojantis teisinis reguliavimas nesudaro prielaidų ginčo šalims aktyviai ieškoti taikaus kilusio ginčo ar konflikto sureguliavimo būdo. Tuo pačiu teigtina, jog nėra panaudojamos visos galimybės efektingam viešojo intereso identifikavimui, įgyvendinimui bei gynybai.

PASIŪLYMAI

1. Siekiant išvengti vieno iš viešojo intereso elementų – subjekto nepagrįsto sureikšminimo, taip pat nepagrįstos išskirtinės reikšmės vienam iš galimų viešojo intereso subjektų, t. y. valstybei bei jos interesams suteikimo, teisės aktuose tikslinga atsisakyti teisinių-lingvistinių konstrukcijų „valstybės ar kitų (-i) viešųjų (-ieji) interesų (-ai)“ (pavyzdžiui, Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 5 straipsnio 3 dalies 3 punktas) naudojimo, paliekant tik viešojo intereso kategoriją, kuri aiškiau išreiškia demokratinės valstybės vertybinę orientaciją, tuo pačiu nesuteikia jokiam interesui išankstinės prioritetinės reikšmės.

2. Norminis bendros viešojo intereso kategorijos apibrėžimas viename teisės akte (konkrečiame įstatyme) yra negalimas ir netikslingas, todėl siūlytina viešojo intereso kategoriją konkretinti atskirą socialinio gyvenimo sritį reglamentuojančiuose teisės aktuose, kaip tai daroma, pavyzdžiui, Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatyme ir pan., išskiriant viešojo intereso raiškos būdus ir (ar) pagrindines vertybes, į kurių apsaugą bei gynybą yra nukreiptas konkretus teisinis reguliavimas.

3. Taikos sutarties institutas gali būti taikomas viešojo administravimo srityje kylantiems konfliktams, tame tarpe ir teisiniams ginčams, susijusiems su viešojo intereso gynimu, spręsti, todėl šį institutą tikslinga įtvirtinti ir Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatyme.

3.1. Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 53 straipsnio „Kitos proceso šalių teisės ir pareigos“ 2 dalyje turi būti numatyta galimybė proceso šalims administracinę bylą užbaigti taikos sutartimi. Taip pat minėtas straipsnis papildytinas 3 dalimi (dabartinė trečia straipsnio dalis taptų ketvirtąja), kurioje būtų numatyta, kad teismas netvirtina šalių taikos sutarties, jeigu ji prieštarauja imperatyvioms įstatymų nuostatoms ar viešajam interesui, gerai moralei.

3.2. Taip pat šio įstatymo 88 straipsnis „Sprendimų rūšys“ pildytinas 6 punktu, kuriame būtų numatyta galimybė administraciniam teismui, ginčo šalims nusprendus ginčą baigti taikos sutartimi, patvirtinti šią tarp šalių sudarytą sutartį. Teismo sprendime (nutartyje) turėtų būti nurodytos tvirtinamos sutarties sąlygos.

3.3. Tuo pačiu papildytinas minėto įstatymo 101 straipsnis „Bylos nutraukimo pagrindai“ 8 punktu, kuriame būtų numatyta, jog teismui patvirtinus tarp ginčo šalių sudarytą taikos sutartį, byla nutraukiama, išskyrus šio įstatymo 53 straipsnio 3 dalyje numatytus atvejus.

3.4. Įstatymo 102 straipsnio „Bylos nutraukimo tvarka pasekmės“ 4 dalis papildytina nuostata, jog teismas ginčo šalims išaiškina taikos sutarties sudarymo pasekmes. Vėl kreiptis į teismą dėl ginčo tarp tų pačių šalių dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu nebūtų galima.

4. Mediatoriaus funkcijas sprendžiant administracinius ginčus galėtų atlikti kvaziteisminės institucijos. Manytume, jog tikslingiausia šių funkcijų atlikimą priskirti administracinių ginčų komisijoms, taip pat šias funkcijas galėtų atlikti ir kitos kvaziteisminės institucijos bei privatūs subjektai, pavyzdžiui, advokatai, taip būtų užtikrinta ginčo šalių teisė bendru sutarimu pasirinkti mediatorių.

5. Siūlytume Lietuvos Respublikos administracinių ginčų komisijų įstatymo 5 straipsnyje „Savivaldybės visuomeninės administracinių ginčų komisijos kompetencija“ ir 9 straipsnyje „Vyriausiosios administracinių ginčų komisijos kompetencija“ numatyti galimybę šioms komisijoms atlikti mediatoriaus funkcijas, šiuos straipsnius papildant trečiomis dalimis. Nepavykus mediacijos pagalba išspręsti ginčo, kurio nagrinėjimas pagal įstatymą būtų priskirtas administracinių ginčų komisijos kompetencijai, jis nebegalėtų būti nagrinėjamas komisijoje ikiteismine tvarka, tačiau subjektas neprarastų teisės kreiptis su skundu ar prašymu į teismą, kad būtų apginta pažeista ar ginčijama jo teisė arba įstatymų saugomas interesas.

Manytume, jog galimas ir toks teisinis reguliavimas, kuomet mediatoriaus funkcijas atliktų atskiri Vyriausiosios administracinės ginčų komisijos nariai. Tokiu atveju ginčo šalys, nepavykus joms ginčo sureguliuoti mediacijos būdu, vis tiek išlaikytų galimybę kreiptis į šią komisiją su skundu ar prašymu. Komisijos narys, atlikęs mediatoriaus funkcijas šalims bandant ginčą sureguliuoti mediacijos būdu, nebegalėtų dalyvauti skundo ar prašymo nagrinėjime bei sprendimo priėmime.

6. Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas savivaldos lygmenyje taikiam administracinių ginčų sprendimui, geresniam konkrečios konfliktinės situacijos aplinkybių įvertinimui siūlytume Lietuvos Respublikos administracinių ginčų komisijų įstatymo 2 straipsnyje numatyti savivaldybių taryboms pareigą, o ne teisę, kaip yra šiuo metu, sudaryti savivaldybių visuomenines administracinių ginčų komisijas.

7. Siekiant maksimaliai užtikrinti žmogaus teisių bei laisvių apsaugą, mediacijos metu sudarytos taikos sutartys tarp ginčo šalių turėtų būti tvirtinamos administracinio teismo, konstatuojant, kad konkrečios sutarties sąlygos neprieštarauja imperatyvioms įstatymų nuostatoms ar viešajam interesui.

8. Tikslinga būtų priimti Lietuvos Respublikos administracinių ginčų mediacijos įstatymą, kuriame būtų įtvirtinti pagrindiniai mediacijos principai (šalių lygiateisiškumas, bendradarbiavimas, mediatoriaus nešališkumas, neutralumas ir kt.), nustatyti išsilavinimo ir kvalifikacijos reikalavimai asmenims, siekiantiems teikti mediacijos paslaugas, numatyta susitarimo dalyvauti mediacijoje, mediatoriaus pasirinkimo bei mediacijos vykdymo tvarka, įtvirtintas mediacijos proceso konfidencialumo reikalavimas, terminų, susijusių su skundų (prašymų) institucijoms, kompetentingoms nagrinėti administracinius ginčus, padavimu, sustabdymu, taikos sutarties forma, galia, tokios sutarties negaliojimo pagrindai, mediacijos pabaiga.

MOKSLINĖS PUBLIKACIJOS DISERTACIJOS TEMA

1. Trumpulis, U. Viešojo intereso koncepcijų įvairovė ir jų vertinimas // Socialinių mokslų studijos. Mokslo darbai. 2010. 4(8). P. 217–231.
2. Trumpulis, U. Žmogaus individualūs interesai kaip viešojo intereso pagrindas // Socialinių mokslų studijos. Mokslo darbai. 2010. 2(6). P. 123–137.
3. Trumpulis, U. Teisėtumo principo taikymas Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje kaip teisingumo įvykdymo prielaida // Jurisprudencija. 2007. 12(102). P. 75-80.

PRANEŠIMAI DISERTACIJOS TEMA MOKSLINĖSE KONFERENCIJOSE

1. Trumpulis, U. Žmogaus individualūs interesai kaip viešojo intereso pagrindas. (Mokslinė konferencija „Lietuvos teisinės sistemos pokyčiai Europos Sąjungos erdvėje“. Klaipėda, Socialinių mokslų kolegija, 2010 m. balandžio 27 d.)

CURRICULUM VITAE

Vardas:	Ugnius
Pavardė:	Trumpulis
Išsilavinimas:	
2007-2011	Mykolo Romerio universitetas, doktorantūros studijos
2002-2004	Lietuvos teisės universitetas (teisės magistro kvalifikacinis laipsnis)
1998-2002	Lietuvos teisės universitetas (teisės bakalauro kvalifikacinis laipsnis)
Darbo patirtis	
2004-2011	Vilniaus apygardos teismas, teisėjo padėjėjas
2006-2007	Mykolo Romerio universitetas, Administracinės teisės ir proceso katedra, lektorius
2004	Valstybinė augalų apsaugos tarnyba, Užsienio ryšių ir teisės skyriaus vyresnysis specialistas
Kalbų mokėjimas:	
Lietuvių kalba	Gimtoji
Anglų kalba	Gerai
Rusų kalba	Gerai
Lenkų kalba	Pagrindai
Vokiečių kalba	Pagrindai
Kontaktai:	
Elektroninis paštas	Ugnius@mruni.eu, u.trumpulis@gmail.com
Telefonas	+370 610 67067